

รายงานที่ ๑๐๙๖/๒๕๕๘ เรื่อง สิทธิเด็ก กรณีการเข้าตรวจสอบและควบคุมตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่อาศัยอยู่ในชุมชนคอกควาย อ.แม่สอด จ.ตาก

ประเด็นคำร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการตรวจสอบตามคำร้องที่ ๒๗๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งมูลนิธิผู้หญิงได้ร้องเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ว่า เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบด้วยทหาร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จังหวัดตาก ได้เข้าตรวจสอบและควบคุมตัวกลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนคอกควาย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น ๘๙ คน ซึ่งเป็นผู้ชาย ๘ คน ผู้หญิง ๓๒ คน เด็กชาย ๓๐ คน และเด็กหญิง ๑๙ คน โดยกลุ่มแรงงานต่างด้าวดังกล่าวเช่าพื้นที่ของเอกชนเพื่อสร้างเพิงพักอาศัยและประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองได้จัดทำประวัติพร้อมผลักดันกลับประเทศเมียนมาร์ ทำให้เด็กบางคนในชุมชนคอกควายซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนหรือกำลังจะเข้าศึกษาได้รับผลกระทบและประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย อันเป็นผลมาจากนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายกลับประเทศของหน่วยงานภาครัฐ จึงขอให้ตรวจสอบและช่วยเหลือให้มีการผ่อนปรนนโยบายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การพิจารณาคำร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามคำร้องและมอบหมายให้คณะอนุกรรมการปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านสิทธิเด็ก สตรี และความเสมอภาคของบุคคล พิจารณาดำเนินการ

ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามที่คณะกรรมการปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านสิทธิเด็ก สตรี และความเสมอภาคของบุคคล โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะที่เป็นกลไกในการพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการให้เกิดความสำคัญกับเรื่องนี้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก

ในการนี้ ควรที่คณะรัฐมนตรีโดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข จะได้นำข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงศึกษาธิการ

๑) กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยหลักฐานการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๒) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเด็กซึ่งไม่มีสถานะทางทะเบียน

๓) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์เฉพาะเด็ก

๔) กรณีพบว่าเด็กไม่มีสัญชาติตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

๕) ควรสนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กทุกสัญชาติที่อยู่ในพื้นที่ชายแดน

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกระทรวงมหาดไทย

๑) ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่เร่งรัดจดทะเบียนการเกิดเพื่อให้เด็กทุกคนมีสถานะทางทะเบียน

๒) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑) ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความช่วยเหลือหญิงและเด็กเคลื่อนย้าย โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลและระบบการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพอย่างชัดเจน

๒) สนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงสาธารณสุข

๑) ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนงานต่างด้าว

๒) ควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลและสถานพยาบาลทุกแห่งต้องดำเนินการออกไปรับรองการเกิดให้แก่เด็กต่างด้าวทุกคน

๓) ควรประชาสัมพันธ์ให้คนต่างด้าวแรงงานต่างด้าวรับทราบและเข้าถึงสิทธิของตนเอง

มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองฯ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๘ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีมติมีข้อเสนอเชิงนโยบายไปยังคณะรัฐมนตรีโดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอทราบและติดตามผลการดำเนินการต่อไป